

Koncem roku 1983 začala sériová výroba nové československé pistole, označené ČZ 033 model 83 výrobce AGROZET Uherský Brod (ČZ — tradiční označení Česká Zbrojovka). Zbraň se vyrábí nejen v klasické ráži 7,65 mm Browning, ale také ve větší ráži pro náboj 9 mm Kurz.

Moderní koncepce zbraně splňuje všechny požadavky na výrobek špičkové kvality. Pistole je vysoce spolehlivá, pohotová a přesná, má velkokapacitní zásobník a dvojčinný spoušťový mechanismus a je uzpůsobena pro střelbu jak pravou, tak i levou rukou. Je určena, stejně jako dřívější — ČZ mod. 50 a 70 — ke služebním a obranným účelům. Zaručuje přesnou střelbu a spolehlivý účinek v cíli na vzdálenosti do 50 m, nastřelena je na vzdálenost 25 m. Je dílem konstruktérů Augustina Nečase, ing. Strouhala a ing. Muchy a puškaře vývojové dílny Stanislava Střížlíka. Její konstrukce je pokryta šesti československými patenty, z nichž 3 jsou dílem A. Nečase. Tento konstruktér navrhl také základní design zbraně, který umělecky dotvořil designer ing. arch. Crhák.

Funkce automatiky zbraně je založena na využití principu impulsu vývinu rány s neuzamčeným dynamickým závěrem. Hlaveň je nalisována v těle pistole. Závěr tradičního tvaru má vytahovač a oválné výhozné okénko na pravé straně. V zadní části je zdrsňen šikmým rýhováním. Pevná muška a stranově stavitelné hledí hranolovitého tvaru připomínají ČZ model 75. Funkční plocha mušky je odlehčena a vyplněna červenou barvou. Stejně jsou zvýrazněny také okraje čtvercového výřezu hledí.

Tělo zbraně je nápadné výrazným sešikmením oblasti před lučikem. Lučík je zvětšen, aby bylo možno z pistole střilet i v rukavicích. Současně má velký lučík také usnadnit držení zbraně druhou rukou při střelbě oběma rukama. Rukojeť je poněkud robustnější a delší, než u předchozích modelů, aby pojala velkokapacitní zásobník. Rozměry rukojeti jsou vhodně volené a umožňují pohodlné držení zbraně. Zásobník je dvouřadový, schránkový, s jednořadým vyústěním. Kapacita zásobníku pro ráži 7,65 mm je 15, pro ráži 9 mm 12 nábojů. Kontrolní otvory v plášti zásobníku vyznačují 5, 10 a 15 nábojů pro ráži 7,65 mm, 4, 8 a 12 nábojů pro ráži 9 mm.

Pistole ČZ-83

Ing. Jiří Fencí

časopis ATOM

(Armádní technický obrazový magazín).

Pažbičky z plastu, kryjící obě strany rukojeti, mají obě vytvarovány výrazná lůžka pro palec a ukazovák střílejší ruky. Ovládací elementy jsou provedeny shodně na obou stranách těla pistole: zbraň lze tedy stejně dobře ovládat pravou i levou rukou.

Pistole má kohoutek s výraznou rýhovanou ostruhou pro palec a prodloužený nos rukojeti. Spoušťový mechanismus je dvojčinný a má velmi plynulý chod. Pojistka, natočená palcem nahoru do zajišťovací polohy, jistí záchyt kohoutku (a tím blokuje kohoutek) spoušť a závěr. Pistolí lze touto pojistkou zajistit jen při napnutém kohoutku. Aby byla připravena k okamžitému výstřelu (náboj v komoře hlavně), uchopí se palcem ostruha napjatého kohoutku, vyklopí se poněkud dozadu a za stálého držení palcem se při stisknutí spoušti pozvolna kohoutek vypustí dopředu. V této pohotovostní poloze sice pistole není zajištěna proti odpálení manuální pojistkou, ale je bezpečná pro běžnou manipulaci (kohoutek proti dopadu na úderník jistěn ozubem), přitom je ale připravena k okamžitému výstřelu. K tomu stačí pouze větší silou a na delší dráze než běžně stlačit spoušť. Speciální pojistka, zapadající do vybrání v pravé spodní ploše závěru, jistí zbraň proti odpálení při nedovřeném závěru.

Po vystřelení posledního náboje je závěr zachycen v zadní poloze záchytem závěru. Po stisknutí záchytu zásobníku se vyjme prázdný zásobník a zasune nový, naplněný. Stlačením záchytu závěru směrem dolů je závěr vypuštěn ze zadní polohy dopředu, a zasune první náboj ze zásobníku do komory hlavně. Místo stlačení záchytu závěru je možné také volnou rukou posunout závěr mírně vzad a vypustit. Zbraň, připravenou ke střelbě, lze odpálit slabým tlakem na spoušť. Pistole se rozebírá takto: stlačením záchytu zásobníku s pravé nebo levé strany zbraně se uvolní a vyjme zásobník. Tahem za přední část lučíku dopředu a dolů se vyklopí lučík. Závěr se natáhne dozadu na doraz a jeho zadní část se

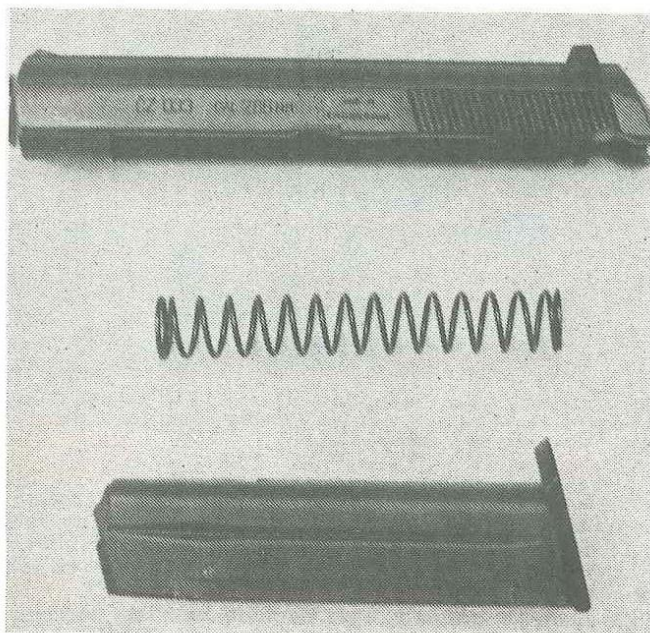
vyklopí směrem nahoru. Pak lze závěr vysunout dopředu ze zbraně. Ze závěru se volně vyjme vratná vzpruha. Skládání pistole se provádí obráceným způsobem. Při nezaklopeném lučičku nelze zásobník zasunout úplně do zbraně.

V základním provedení je pistole leštěná s černými plastovými pažbičkami s lůžky pro prsty a rýhováním. Z téhož plastu je vyrobeno i dno zásobníku. Zbraň je signována CZ 033 Cal. 7,65MM MOD. 83. Číslování je šestimístním pořadovým číslem počínaje 000001. Již tradičně se uvažuje o výrobě zbraně s různými povrchovými úpravami, s dřevěnými pažbičkami a v luxusním provedení. Bez problémů bude také výroba klasického provedení „Combat“ (pravděpodobně ve větší ráži pro náboj 9 mm Kurz.)

Ve srovnání se svými předchůdci CZ mod. 50 a 70, s nimiž má prakticky stejné parametry — s výjimkou obsahu zásobníku a provedení s větší ráží — vyniká nová zbraň těmito užitečnými vlastnostmi. Jsou to zejména použitelnost pro střelbu pravou i levou rukou bez jakýchkoliv úprav, výhodnější poloha těžiště zbraně, změna úhlu hlavně k rukojeti a možnost lepšího uchopení, zvýšená přesnost (souvisí s oběma předchozími body), plynulejší chod spouště, účelnější ergonomické řešení tvaru a koncepce.

Lze vytknout snad jen tyto dílčí nedostatky:

Záchyt závěru je na rozdíl od ostatních obslužných elementů obsluhován jen z jedné (levé) strany, značná složitost konstrukce (zbraň je složena celkem ze 133 částí). Je ovšem otázkou, zda je možno hodnotit tento poslední bod jako nedostatek, vždyť každý výrobek s rostoucí technickou

dokonalostí a zvyšováním bezpečnosti musí nutně nabývat na složitosti.

Pistolí CZ mod. 83 obohatil československý zbrojní průmysl světový trh novou obrannou a služební zbraní špičkové úrovně, plně srovnatelnou se zbraněmi renomovaných zbrojařských firem (např. Browning 140 DA, Beretta Mod. 81 atd.) a v některých aspektech je i lepší.

Technická data zbraně:

ráže: (mm)	7,65	9
náboj: (mm)	7,65	9 Kurz
celková délka zbraně: (mm)	172	172
délka hlavně: (mm)	96	96
délka záměrné: (mm)	126	126
výška zbraně: (mm)	127	127
tloušťka "": (mm)	36	36
hmotnost s prázdn. zásobníkem: (g)	750	800
hmotnost prázdného zásobníku: (g)	cca 65	cca 65
počet nábojů v zásobníku:	15	12
hmotnost náboje (g)	8,03	9,68
počet drážek v hlavni:	6	6
stoupání šroubovice: (mm)	250	250
$V_{12,5m}$:	310 m.s ⁻¹	290 m.s ⁻¹
E_0 :	240 J	250 J
průraznost jedlového dřeva 50 m:	cca 110 mm	cca 95 mm